EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 12 12
COM(2019) 623 final

2019/0273 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas teikiamas siekiant iš dalies pakeisti 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3286/94, nustatantis Bendrijos procedūras bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti Bendrijos teisių pagal tarptautinės prekybos taisykles, visų pirma tas, kurios nustatytos Pasaulio prekybos organizacijoje, įgyvendinimą (toliau – vykdymo užtikrinimo reglamentas arba reglamentas)[1]. Pakeitimo tikslas – apsaugoti Sąjungos interesus pagal tarptautinius prekybos susitarimus, kai trečiosios šalys priima neteisėtas priemones ir tuo pačiu metu blokuoja ginčų sprendimo procesą. Reglamentas iš pradžių nebuvo skirtas taikyti tokiais atvejais, tačiau atsižvelgiant į naujausius pokyčius, visų pirma ginčų sprendimo pagal Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) steigimo sutartį blokavimą, Sąjunga turi nedelsdama imtis veiksmų, kad apsaugotų savo interesus.

Pasiūlymas atitinka Sąjungos prioritetą veiksmingai užtikrinti Sąjungos teises pagal tarptautinius prekybos susitarimus. Europos Komisijos politinėse gairėse nustatyta: „privalome užtikrinti, kad galėtume apginti savo teises, be kita ko, taikydami sankcijas, jei kiti blokuotų prekybos konflikto sprendimą“[2], be to, ši mintis išsakyta ir Įgaliojamajame rašte už prekybą atsakingam Komisijos nariui[3].

Siūlomu pakeitimu išplečiama vykdymo užtikrinimo reglamento taikymo sritis, kad būtų galima imtis veiksmų, kai blokuojamos ginčų sprendimo procedūros. Šį pakeitimą reikia priimti labai greitai, kad būtų užtikrinta Sąjungos teisių apsauga. Kad teisėkūros institucijos galėtų kuo greičiau priimti teisės aktą, jokių kitų pakeitimų nesiūloma.

– *Ginčų sprendimo blokavimas*

Jau daugiau nei dvejus metus PPO ginčų sprendimo taryba negali priimti naujų narių į laisvas PPO apeliacinio komiteto vietas. Kadangi blokuojamas naujų narių skyrimas, nuo 2019 m. gruodžio 11 d. Apeliaciniame komitete liks tik vienas narys. Todėl nuo tos dienos Apeliacinis komitetas nebegalės nagrinėti naujų apeliacinių skundų. PPO narės galės vengti privalomų sprendimų ir nevykdyti savo tarptautinių įsipareigojimų apskųsdamos kolegijos ataskaitas. Kai kolegijos ataskaita apskundžiama, o Apeliacinis komitetas negali veikti, ginčas tampa teisiškai negaliojančiu ir lieka neišspręstas (tai vadinama apskundimu siekiant, kad ginčas liktų neišspręstas). Tai reiškia, kad tokiais atvejais PPO ginčų sprendimo sistema nebus privaloma. Galiausiai, jei nebus galima veiksmingai užtikrinti tarptautinių prekybos taisyklių vykdymo, kils pavojus Sąjungos ekonominiams interesams.

---

[1] 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3286/94, nustatantis Bendrijos procedūras bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti Bendrijos teisių pagal tarptautinės prekybos taisykles, visų pirma tas, kurios nustatytos Pasaulio prekybos organizacijoje, įgyvendinimą (OL L 189, 2014 6 27, p. 50).

[2] 2019–2024 m. kadencijos Europos Komisijos politinės gairės https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_lt.pdf.

[3] 2019 m. gruodžio 1 d. Komisijos pirmininkės U. von der Leyen įgaliojamasis raštas už prekybą atsakingam Komisijos nariui.

Atsižvelgdama į šią naują padėtį Sąjunga intensyviai dirbo dviejose srityse: i) teikė pasiūlymus spręsti PPO narės, blokuojančios naujų narių skyrimą, iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus, ir su tuo susijusį narystės PPO aspektą[4], ir ii) parengė nenumatytiems atvejams skirtas priemones kaip laikinąjį susitarimą, kuriuo, taikant arbitražą pagal PPO susitarimo dėl ginčų sprendimo 25 straipsnį[5], siekiama atkartoti PPO apeliacinių skundų nagrinėjimo mechanizmą, kol jis bus atkurtas. Laikantis tokio laikinojo apeliacinių skundų nagrinėjimo susitarimo skundai toliau nagrinėjami apeliacine tvarka, todėl visiškai pabaigus dviejų etapų PPO sprendimų priėmimo procesą parengiamas ne tik galutinis sprendimas, bet ir sprendimas, kurio vykdymą galima užtikrinti pagal PPO taisykles. Tai yra laikinas sprendimas, kuris būtų taikomas, kol veiklą atnaujintų Apeliacinis komitetas. Vis dėlto laikinasis susitarimas nėra automatinis mechanizmas, jam turi atskirai pritarti kitos PPO narės.

Taip pat yra pavojaus, kad gali būti priešinamasi ginčų sprendimui, susijusiam su kitais Sąjungos tarptautiniais prekybos susitarimais, įskaitant dvišalius ir regioninius, ypač senesnius susitarimus, kai trečioji šalis nebendradarbiauja tiek, kiek reikia, kad ginčų sprendimas veiktų. Pavyzdžiui, trečioji šalis gali nepaskirti arbitro ir alternatyvus ginčų sprendimo mechanizmas, kurį taikant ginčas vis dėlto būtų toliau sprendžiamas, nenumatytas. Tokiu atveju kiltų pavojus Sąjungos ekonominiams interesams ir jiems būtų reikalinga tokia pati apsauga, kaip aprašyta pirmiau. Tokia padėtis yra dar svarbesnė atsižvelgiant į tai, kad Sąjunga vis daugiau dėmesio skiria vykdymo užtikrinimui. Taip pat numatoma, kad daugiau ginčų bus sprendžiama pagal Sąjungos dvišalius ir regioninius laisvosios prekybos susitarimus, nes bus pradėta taikyti daugiau šių susitarimų ir juose numatyta „PPO plius“ įsipareigojimų. Iš tiesų, Sąjunga neseniai inicijavo tris pirmąsias tokias bylas.

– *Vykdymo užtikrinimo reglamentas*

Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai Europos Parlamentas ir Taryba priėmė vykdymo užtikrinimo reglamentą kaip bendrą teisės aktų sistemą Sąjungos teisėms pagal tarptautinius prekybos susitarimus užtikrinti, grindžiamą aiškiomis ir nuspėjamomis Komisijos veiksmų taisyklėmis. Teisėkūros institucijos suteikė Komisijai įgaliojimus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 291 straipsnį skubiai priimti įgyvendinimo aktus reglamento taikymo srityje, laikantis aiškiai nustatytų apribojimų bei kriterijų.

Pagal reglamentą Komisija gali priimti tokias prekybos politikos priemones: muitus, kiekybinius prekių importo ar eksporto apribojimus ir viešųjų pirkimų srities priemones. Tokios priemonės turėtų būti parenkamos ir rengiamos remiantis objektyviais kriterijais, įskaitant priemonių veiksmingumą skatinant trečiąsias šalis laikytis tarptautinių prekybos taisyklių ir jų teikiamas galimybes padėti Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojams, kuriems trečiųjų šalių priemonės daro poveikį, be to, jomis turėtų būti siekiama kuo labiau sumažinti neigiamą ekonominį poveikį Sąjungai, be kita ko, susijusį su pagrindinėmis žaliavomis.

Reglamento taikymo sričiai priskiriamas įgyvendinimo aktų priėmimas, keitimas, taikymo sustabdymas ir nutraukimas šiose srityse:

a) Sąjungos teisių pagal privalomas daugiašalių ir dvišalių ginčų sprendimo taisykles užtikrinimas;

[4] Procesui vadovauja dabartinis PPO ginčų sprendimo tarybos pirmininkas Naujosios Zelandijos ambasadorius D. Walker.

[5] Iniciatyvai 2019 m. gegužės 27 d. ir 2019 m. liepos 15 d. pritarė Europos Sąjungos Taryba. 2019 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamentas priėmė ją paremiančią rezoliuciją.

b) perbalansavimo priemonės pagal daugiašales ir dvišales apsaugos priemonių taisykles ir

c) perbalansavimo priemonės, kai trečioji šalis keičia jos taikomas nuolaidas pagal GATT 1994 XXVIII straipsnį.

Visų pirma, kiek tai susiję su Sąjungos teisių užtikrinimu pagal privalomą daugiašalį ir dvišalį ginčų sprendimą, Komisija turi įgaliojimus nustatyti prekybos politikos priemones, jei trečioji šalis taiko neteisėtą priemonę, tiksliau skatinti trečiąją šalį laikytis reikalavimų, kad apsaugotų Sąjungos interesus. Tačiau tokios priemonės įmanomos tik sėkmingai užbaigus ginčų sprendimo procedūras, susijusias su trečiosios šalies priemone.

Todėl reglamentu nenumatyta suteikti įgaliojimų tais atvejais, kai ginčų sprendimo procedūros neveikia ir todėl negali būti užbaigtos, pavyzdžiui, kai blokuojami ginčų sprendimo mechanizmai. Šiuo pasiūlymu iš dalies keisti vykdymo užtikrinimo reglamentą ši spraga ištaisoma prie priežasčių imtis veiksmų pagal vykdymo užtikrinimo reglamentą priskiriant tokius atvejus.

– *Politiniai aspektai*

Siūlomu pakeitimu iš esmės siekiama numatyti sprendimus tokiais atvejais, kai Sąjungai pavyksta gauti palankų PPO ginčų sprendimo kolegijos sprendimą, tačiau procesas blokuojamas, nes kita šalis pateikia apeliacinį skundą dėl PPO kolegijos ataskaitos siekdama, kad ginčas liktų neišspręstas, ir nesutinka taikyti laikinojo apeliacinio arbitražo pagal PPO susitarimo dėl ginčų sprendimo 25 straipsnį. Tokiu atveju ginčų sprendimo procesas pasibaigtų be jokio privalomo vykdyti sprendimo.

Be to, siūlomu pakeitimu numatomi sprendimai panašiais atvejais, kai pagal kitus tarptautinius prekybos susitarimus, visų pirma regioninius ar dvišalius susitarimus, trečioji šalis nebendradarbiauja tiek, kiek reikia, kad ginčų sprendimo mechanizmas veiktų. Pavyzdžiui, trečioji šalis gali nepaskirti arbitro, o alternatyvaus arbitražo mechanizmo, kurį taikant ginčas vis dėlto būtų toliau sprendžiamas, nenumatyta.

Dėl nuoseklumo ir veiksmingumo pasiūlymas apima abu atvejus. Abiem atvejais pagrindinės priežastys yra tokios pačios, o neigiamos pasekmės Sąjungos ekonominiams interesams taip pat yra tokios pačios. Bendra yra tai, kad Sąjunga turėtų galėti užtikrinti savo teises ir kad tai turėtų būti daroma kuo labiau pasitelkiant nepriklausomą sprendimų priėmimo procesą. Kai tai yra neįmanoma ir kita šalis yra atsakinga už privalomo nepriklausomo sprendimų priėmimo proceso blokavimą, Sąjunga vis dėlto turėtų galėti užtikrinti savo teises.

Šiuo pasiūlymu užtikrinama, kad prireikus Sąjunga turėtų reikiamų priemonių savo ekonominiams interesams apsaugoti. Veiksmų kryptis atspindi Sąjungos įsipareigojimą užtikrinti daugiašališkumą ir privalomą nepriklausomą sprendimų priėmimą.

Jei Sąjunga nuspręstų nesiimti šių veiksmų, pirmiau aprašytais ginčų sprendimo blokavimo atvejais Sąjunga negalėtų laiku apsaugoti savo teisių. Tai netgi galėtų paskatinti trečiąsias šalis trukdyti priimti sprendimus, kai Sąjungos pagal tarptautinį susitarimą įgytas teises pažeidžia trečioji šalis.

Tobulinant sistemą, kuri jau egzistuoja reglamento forma, būtų užtikrintas Sąjungos gebėjimas veikti operatyviai. Labai svarbu, kad veiksmų būtų imamasi kuo greičiau. Todėl tokia veiksmų kryptis, kaip ir paties reglamento logika, yra tinkamesnė nei įprasta teisėkūros procedūra siekiant priimti prekybos politikos priemones kiekvienu konkrečiu atveju, kai

trečioji šalis taiko tokią priemonę, dėl kurios paprastai pradedamas ginčų sprendimo procesas, bet blokuojama sprendimų priėmimo procedūra.

Prekybos politikos priemonėmis, kurių imamasi pagal reglamentą, trečioji šalis visų pirma skatinama nutraukti Sąjungos prekybos susitarimo pažeidimą po to, kai Sąjunga sėkmingai pasinaudojo ginčų sprendimo procedūra. Siūlomu pakeitimu Sąjungai suteikiama galimybė nustatyti priemones pagal reglamentą, visų pirma paskatinti nutraukti pažeidimą, be kita ko, netaikant visos sprendimų priėmimo sprendžiant ginčą procedūros, kai trečioji šalis neleidžia jos taikyti.

Numatytos priemonės būtų suderinamos su Sąjungos tarptautiniais įsipareigojimais. Pagal bendrąją viešąją tarptautinę teisę leidžiama, laikantis tam tikrų sąlygų, pvz., proporcingumo principo ir išankstinio pranešimo sąlygos, nustatyti atsakomąsias priemones, t. y. priemones šalies, atsakingos už tarptautinės teisės pažeidimą, atžvilgiu, kurios kitu atveju būtų nesuderinamos su nukentėjusiosios šalies tarptautiniais įsipareigojimais, ir kuriomis siekiama nutraukti pažeidimą arba atlyginimo už jį. Šią tarptautinę paprotinę teisę kodifikavo Jungtinių Tautų tarptautinės teisės komisija savo Straipsnių dėl valstybių atsakomybės už tarptautinius neteisėtus veiksmus projekte[6]. Iš esmės šalis, kuri imasi atsakomųjų priemonių, neatleidžiama nuo jos įsipareigojimų pagal bet kurią taikomą ginčų sprendimo procedūrą[7]. Šios nuostatos yra *lex specialis* bendrosios tarptautinės teisės nuostatų dėl atsakomųjų priemonių atžvilgiu[8]. Tačiau jei atsakinga šalis gera valia nebendradarbiauja ginčų sprendimo procedūrose ir taip užkerta kelią nukentėjusiajai šaliai užbaigti tokias procedūras, neišvengiamai vėl atsiranda galimybė imtis atsakomųjų priemonių pagal bendrosios viešosios tarptautinės teisės reikalavimus. Tarptautinės teisės komisija pažymi, kad tokia galimybė vėl atsiranda, kai viena iš šalių „gera valia neįgyvendina ginčų sprendimo procedūrų“ arba „kai sutarties šalis nebendradarbiauja steigiant atitinkamą tribunolą“[9]. Tokiais atvejais būtų taikomas dabartinis pakeitimas.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymas atitinka Sąjungos prioritetą veiksmingai užtikrinti Sąjungos teises pagal tarptautinius prekybos susitarimus, siekiant apsaugoti darbo vietas ir skatinti augimą Sąjungoje. Juo galiojanti bendra teisės aktų sistema pritaikoma prie šios naujos padėties.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas atitinka kitas Sąjungos politikos sritis ir juo dar kartą patvirtinamas Sąjungos įsipareigojimas užtikrinti daugiašališkumą ir nepriklausomą sprendimų priėmimą. Pasiūlymu siekiama iš dalies pakeisti galiojantį vykdymo užtikrinimo reglamentą, kuris jau buvo suderintas su kitomis Sąjungos politikos sritimis.

---

6 Žr. 2001 m. lapkričio mėn. Tarptautinės teisės komisijos *Straipsnių dėl valstybių atsakomybės už tarptautinius neteisėtus veiksmus projektą*, Generalinė asamblėja, oficialūs įrašai, Penkiasdešimt penktoji sesija, Priedas Nr. 10 (A/56/10), chp.IV.E.1, II skyrius ir, visų pirma, įvadinė pastaba (1).

7 Ten pat, 50 straipsnio 2 dalies a punktas.

8 Ten pat, 55 straipsnis.

9 Ten pat, 52 straipsnio 3 dalies b punktas ir 52 straipsnio 4 dalis, taip pat 2, 8 ir 9 pastabos.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Dėl priimtų priemonių pobūdžio ir dėl jų tikslo užtikrinti Sąjungos tarptautinių prekybos susitarimų vykdymą, pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su bendra prekybos politika. Todėl siūlomo pakeitimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 207 straipsnis.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Netaikoma. Bendra prekybos politika priklauso Sąjungos išimtinei kompetencijai. Išimtinės kompetencijos srityse subsidiarumo principas netaikomas.

• Proporcingumo principas

Tikslą greitai užtikrinti Sąjungos interesų pagal tarptautinius prekybos susitarimus apsaugą, kai trečiosios šalys priima neteisėtas priemones ir tuo pačiu metu blokuoja ginčų sprendimo procesą, optimaliausia pasiekti šiuo siūlomu vykdymo užtikrinimo reglamento pakeitimu. Šiuo pakeitimu tik nustatomos dvi naujos priežastys Sąjungai imtis veiksmų ir neviršijama to, kas būtina jo tikslams pasiekti. Be to, pagal reglamentą priimtos priemonės turi būti proporcingos. Tais atvejais, kai tai nėra aišku iš atitinkamo tarptautinio susitarimo nuostatų, pakeitimu įtraukiama aiški nuostata šiuo klausimu. Tai atitinka bendrosios tarptautinės teisės reikalavimą, kad atsakomosios priemonės būtų proporcingos.

• Priemonės pasirinkimas

Komisija mano, kad teisės akto pakeitimas yra tinkamas pasirinkimas, nes juo iš dalies keičiamas remiantis SESV 207 straipsniu jau priimtas galiojantis reglamentas.

3. KONSULTACIJŲ IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

• Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Netaikoma.

• Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Dėl šios iniciatyvos viešos konsultacijos nebuvo rengiamos. Siūlomais pakeitimais būtų tik įtrauktos naujos priežastys taikyti reglamentą tuo atveju, kai PPO susidaro nepaprastoji padėtis.

Kad priimtų prekybos politikos priemonę pagal reglamentą, Komisija jau yra įpareigota kiekvienu individualiu taikymo atveju rinkti informaciją ir laikytis įgyvendinimo akto procedūros. Rinkdama informaciją Komisija sieks gauti suinteresuotųjų šalių informacijos ir nuomones apie Sąjungos ekonominius interesus konkrečiuose sektoriuose, kuriuose gali būti ketinama imtis atsakomųjų priemonių. Komisija turi atsižvelgti į gautą informaciją ir nuomones. Vykdymo užtikrinimo reglamentą Komisijai padės taikyti Reglamentu (ES) 2015/1843[10] įsteigtas komitetas. Komitetą sudaro Sąjungos valstybių narių atstovai.

[10] 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/1843, kuriuo nustatomos Sąjungos procedūros bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti tarptautinėmis prekybos taisyklėmis, ypač sudarytomis globojant Pasaulio prekybos organizacijai (PPO), suteiktų Sąjungos teisių įgyvendinimą (OL L 272, 2015 10 16, p. 1).

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma. Susijusi informacija pateikiama toliau.

- **Poveikio vertinimas**

Šios iniciatyvos poveikio vertinimas nebuvo atliktas atsižvelgiant į dalyko, t. y. teisių pagal tarptautinius prekybos susitarimus užtikrinimą ir įgyvendinimą, pobūdį. Šis pasiūlymas neturi tiesioginio ekonominio ir socialinio poveikio arba poveikio aplinkai ir dėl priemonių, kurios gali būti priimtos (kiekvienu konkrečiu atveju), pobūdžio bet kuriuo atveju negalima atlikti *ex ante* vertinimo.

Kaip paaiškinta pirmiau, kad priimtų prekybos politikos priemonę, Komisija jau yra įpareigota kiekvienu individualiu taikymo atveju rinkti informaciją ir laikytis procedūros. Rinkdama informaciją Komisija sieks gauti suinteresuotųjų šalių informacijos ir nuomones apie Sąjungos ekonominius interesus konkrečiuose sektoriuose.

Pasiūlymu atnaujinamas Komisijos įsipareigojimas po tam tikro laikotarpio peržiūrėti reglamento taikymo sritį. Todėl Komisija galės atitinkamai išnagrinėti pakeitimo poveikį.

Be to, šiuo pasiūlymu reaguojama į neatidėliotiną padėtį, todėl reikia imtis skubių veiksmų.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Netaikoma.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Nėra.

Siūlomu pakeitimu nustatomas Sąjungos teisių užtikrinimo mechanizmas.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlyme numatyti tik keli galiojančio vykdymo užtikrinimo reglamento pakeitimai.

Naujosios nuostatos:

– 3 straipsnis (Taikymo sritis) papildomas aa ir bb punktais, kad Sąjunga galėtų imtis priemonių, kai ginčų sprendimo procedūra negali būti vykdoma dėl kitos šalies nebendradarbiavimo prekybos ginče atitinkamai pagal PPO steigimo sutartį arba kitus regioninius ar dvišalius tarptautinius prekybos susitarimus. Ginčų pagal PPO steigimo sutartį atveju Sąjungai reikės gauti PPO kolegijos sprendimą, kuriuo patvirtinama ES teisė imtis veiksmų, kai nesusitariama dėl laikinojo susitarimo dėl apeliacinio arbitražo.

– 4 straipsnis papildomas bb punktu, kuriame nustatomas reikalavimas, kad Sąjungos atsakomosios priemonės tokiais atvejais neviršytų panaikinimo arba žalos dėl trečiosios šalies priemonės. Tai jau nustatyta galiojančioje sistemoje pagal atitinkamas ginčų sprendimo taisykles ir atitinka bendrosios viešosios tarptautinės teisės reikalavimą, kad atsakomosios priemonės būtų proporcingos pažeidimui, dėl kurio jų imamasi.

– 10 straipsnis iš dalies keičiamas siekiant atnaujinti Komisijos įsipareigojimą po penkerių metų peržiūrėti reglamento taikymo sritį, įskaitant siūlomo pakeitimą peržiūros įsipareigojimą.

2019/0273 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 654/2014[11] nustatyta Sąjungos teisių įgyvendinimo pagal tarptautinius prekybos susitarimus tam tikrais konkrečiais atvejais bendra teisinė sistema;

(2) vienas iš tokių atvejų yra susijęs su ginčų sprendimo mechanizmais, nustatytais Pasaulio prekybos organizacijos (toliau – PPO) steigimo sutartyje ir kituose tarptautiniuose prekybos susitarimuose, įskaitant regioninius ar dvišalius susitarimus. Reglamentu (ES) Nr. 654/2014 Sąjungai suteikta galimybė sustabdyti įsipareigojimų vykdymą, kai užbaigiama ginčų sprendimo procedūra;

(3) tačiau tas reglamentas nenumatytas taikyti tokiu atveju, kai Sąjunga turi teisę pareikšti ieškinį dėl trečiosios šalies taikomos priemonės, bet ginčų sprendimas priimant sprendimą yra blokuojamas arba kitaip neįmanomas, nes tą priemonę nustačiusi trečioji šalis nebendradarbiauja;

(4) PPO ginčų sprendimo taryba negali priimti naujų narių į laisvas Apeliacinio komiteto vietas. Apeliacinis komitetas nebegali vykdyti savo funkcijų nuo to momento, kai lieka mažiau nei trys Apeliacinio komiteto nariai. Kol ši padėtis bus išspręsta ir siekiant išsaugoti esminius PPO ginčų sprendimo sistemos principus bei ypatumus ir užtikrinti Sąjungos procedūrines teises vykstančiuose ir būsimuose ginčuose, Sąjunga dėjo pastangas sudaryti laikinuosius susitarimus dėl apeliacinio arbitražo pagal PPO susitarimo dėl ginčų sprendimo taisyklių ir tvarkos (toliau – PPO susitarimas dėl ginčų sprendimo) 25 straipsnį. Šį požiūrį 2019 m. gegužės 27 d. ir 2019 m. liepos 15 d. patvirtino Europos Sąjungos Taryba, jam pritarta 2019 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento rezoliucijoje. Jei PPO narė atsisako sudaryti tokį susitarimą ir pateikia

[11] 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 654/2014 dėl Europos Sąjungos teisių taikyti tarptautines prekybos taisykles ir užtikrinti šių taisyklių vykdymą, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 3286/94, nustatantis Bendrijos procedūras bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti Bendrijos teisių pagal tarptautinės prekybos taisykles, visų pirma tas, kurios nustatytos Pasaulio prekybos organizacijoje, įgyvendinimą (OL L 189, 2014 6 27, p. 50).

apeliacinį skundą neveikiančiam Apeliaciniam komitetui, ginčo sprendimas yra veiksmingai blokuojamas;

(5) panašiai tokia pati padėtis gali susidaryti ir vykdant kitus tarptautinius prekybos susitarimus, visų pirma regioninius ar dvišalius susitarimus, kai trečioji šalis nebendradarbiauja tiek, kiek reikia, kad ginčų sprendimo mechanizmas veiktų, pavyzdžiui, nepaskiria arbitro, o mechanizmas, užtikrinantis, kad tokiu atveju ginčų sprendimas veiktų, nenumatytas;

(6) ginčų sprendimo blokavimo atveju Sąjunga negalės užtikrinti tarptautinių prekybos susitarimų vykdymo. Todėl tikslinga išplėsti Reglamento (ES) Nr. 654/2014 taikymo sritį, kad jis būtų taikomas ir tokiais atvejais;

(7) todėl Sąjunga turėtų turėti galimybę skubiai sustabdyti įsipareigojimų pagal tarptautinius prekybos susitarimus, įskaitant regioninius ar dvišalius susitarimus, vykdymą, kai privalomu ginčų sprendimo mechanizmu neįmanoma veiksmingai pasinaudoti, nes Sąjunga to padaryti negali dėl trečiosios šalies veiksmų;

(8) be to, būtų tikslinga nustatyti, kad tais atvejais, kai imamasi priemonių prekybai su trečiąja šalimi apriboti, tokios priemonės būtų proporcingos Sąjungos komercinių interesų panaikinimui arba žalai dėl tos trečiosios šalies priemonių, laikantis Sąjungos įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę;

(9) galiausiai Reglamento (ES) Nr. 654/2014 peržiūros nuostata turėtų būti atnaujinta dar penkeriems metams ir turėtų apimti siūlomo pakeitimo taikymą;

(10) todėl Reglamentas (ES) Nr. 654/2014 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) Nr. 654/2014 iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiamas šis aa punktas:

„aa) išplatinus PPO kolegijos ataskaitą, kuria visiškai arba iš dalies patenkinami Europos Sąjungos pareikšti reikalavimai, jeigu negalima užbaigti apeliacinio skundo nagrinėjimo pagal PPO susitarimo dėl ginčų sprendimo 17 straipsnį ir jeigu trečioji šalis nesutiko su laikinuoju apeliaciniu arbitražu pagal PPO susitarimo dėl ginčų sprendimo 25 straipsnį;“;

b) įterpiamas šis bb punktas:

„bb) prekybos ginčuose, susijusiuose su kitais tarptautiniais prekybos susitarimais, be kita ko, regioniniais ar dvišaliais susitarimais, jei sprendimo priimti neįmanoma dėl to, kad trečioji šalis nesiima veiksmų, kurie yra būtini, kad ginčų sprendimo procedūra veiktų;“.

2) 4 straipsnio 2 dalyje įterpiamas šis bb punktas:

„bb) kai 3 straipsnio aa punkte arba 3 straipsnio bb punkte nurodytais atvejais imamasi priemonių prekybai su trečiąja šalimi apriboti, tokios priemonės turi būti proporcingos Sąjungos komercinių interesų panaikinimui arba žalai dėl tos trečiosios šalies priemonių;“.

3) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„Ne vėliau kaip 2025 m. kovo 1 d. Komisija peržiūri šio reglamento taikymo sritį, visų pirma atsižvelgdama į taikymo srities pakeitimus, kurie įsigaliojo nuo [šio iš dalies keičiančio reglamento įsigaliojimo data], prekybos politikos priemones, kurios gali būti patvirtintos, bei jo įgyvendinimą ir Europos Parlamentui bei Tarybai pateikia savo išvadas.“;

b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) 2 dalies pirmos pastraipos pirmas sakinys pakeičiamas taip:

„Laikydamasi 1 dalies Komisija atlieka peržiūrą, kuria siekiama pagal šį reglamentą numatyti papildomas prekybos politikos priemones, kuriomis būtų sustabdytas nuolaidų ar kitų įsipareigojimų taikymas prekybos paslaugomis srityje.“;

ii) antra pastraipa išbraukiama.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja […] dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*